
IV DEO

STRUKTURALISTI

Najređi radovi vezani za ispitivanje stripa (zato što pripadaju najmlađim istraživačkim područjima i metodama) jesu tekstovi strukturalista i semiologa: možda teže čitljivi za manje upućenog čitaoca, oni, ipak, zaslužuju punu pažnju — budući da u prilazu što ga nude i u tezama koje izvode sigurno otkrivaju sasvim nove mogućnosti proučavanja i odgonetavanja priče u slikama.

Tako Zorica Jevremović-Munitić na Mek Kejevom stripu „Mali Nemo u zemlji snova” strukturalističkim postupkom pokušava proniknuti i otkriti značenja dotičnog ostvarenja, a ujedno i sistem po kojem se razotkrivanju oznake i označavanja u samom mediju. Odabirući djelo koje po njoj sadrži sva obilježja stripovske tehnike i mogućnosti strip-crtača da se odabranim medijem najpotpunije i najbolje izrazi, Jevremović-Munitićeva dolazi do zaključka da je Mek Kejev „Mali Nemo...” totalni strip koji svoje zakonitosti ostvaruje u utvrđenim kanonima stripovske strukture, gdje ideativni sloj strogo ovisi o morfološkim rješenjima i elementima (u ovom slučaju radi se o elementu perspektive), i gdje se angažiranje autora (koji kritizira sredinu u kojoj živi glavni junak) izjednačava sa pokušajem stripovskog estetičara da naglasi „lijepu perspektivu” strip-slike — da bi tako „tipološko” kritizirao „mitskim”. Ono što Jevremović-Munitićeva uočava kao nedostatak ovog poznatog remek-djela — odsustvo radikalnije ideje o promjeni stanja u kojem živi „uspavani” glavni junak — nalazi se također formulirano u idejama teksta „Strip i politika” francuskog teoretičara Pjera Freno-Deriel (inače, pisca zanimljive knjige „Strip — pokušaj semiotičke analize”), koji se okomljuje na „slikovnost” stripovske slike i „perspektive” koju ona kao takva prezentira strip-čitaocima. Deriel kritizira poimanje stripa kao prvenstveno estetičkog medija (koji socijalne sadržaje ne daje, a ako iznimno daje — onda to čini na tipološki i ideološki uprošteni način). On zaključuje da je „strip danas najčešće samo pjena svog vremena”, što se nadovezuje na misao Jevremović-Munitićeve o „teroru slikovnosti nad smislom strip-slike”, gdje je slikovitost perspektive u slici jedino „u isti čas estetsko i angažirano” uporište autora-crtača.

Nešto kasnije Deriel kaže: „Dokle god se bude zasnivao na idealističkim shemama, strip će moći prenositi samo unaprijed oblikovana značenja (sadržaj u unaprijed datom obliku).” A o jednoj od takvih shema o snu kao „gotovom” sadržaju, govori u svom tekstu i Jevremović-Munitićeva...

R. M.
